

KERRALLA KUNINKUUSLUOKKAAN

YAMAHA LANSEERASI ENSIMMÄISET ORTODYNAAMISET HP-1-KUULOKKEENSA 1970-LUVUN PUOLIVÄLIN TIENOILLA. JUHLISTAAKSEEN VIIDEN VUOSIKYMMENEN TAKAISTA VIRSTANPYLVÄSTÄ SE TOI MARKKINOILLE SAMAA TOIMINTAPERIAATETTA HYÖDYNTÄVÄN YH-5000SE-HUIPPUMALLIN, JOKA ASETTUU LUONTEVASTI VALMISTAJAN LIPPULAIVASARJAN JATKEEKSI.

TEKSTI JAAKKO ERÄPUU | KUVAT VALMISTAJA JA JAAKKO ERÄPUU

Maailman suurimmalla musiikki-instrumenttien valmistajalla, Yamahalla, on pitkä ja monipolvinen historia. Nippon Gakki -nimellä vuonna 1887 perustettu yhtiö aloitteli urkujen ja pianojen tekijänä mutta laajensi sittemmin toimialaansa myös puhallin- ja kielisoittimiin sekä eriyttämänsä Yamaha Motors -tytäryhtiön kautta 1950-luvulta lähtien jopa moottoripyöriin ja perämootoreihin.

Yamahan musiikki-instrumenttituotanto laajeni 1970-luvulla ajan hengessä myös sähköiset soittimet kattavaksi sekä pro-luokan ääntä tallennuksen ja -toiston käsittäväksi, mistä ei sitten ollutkaan pitkä matka tavoitella jalansijaa hifimarkkinoilla, ihan niiden eliittitasolla asti. Alun perin tarkkailukaiuttimeksi tarkoitettu NS-1000 kun osoittautui hittituotteeksi studioiden ohessa myös raskaamman hifin harrastuspiireissä ja ortodynaamiset HP-1-kuulokkeet vähän kevyemmissäkin kattauksissa.

NS-1000:n jälkeläinen suoraan alenevasa polvessa, NS-5000, lanseerattiin vuonna 2017 ja sille lippulaivatason seuraksi koko 5000-sarja, järeine vahvistimineen ja vinyylisoittimineen hieman myöhemmin. Hifi-maailmassa sarja esiintyi numerossa 8/2020.

Viimeisin lisäys 5000-sarjaan tapahtui joihtain kuukausia sitten. HP-1-kuulokkeiden lanseerauksen 50-vuotisjuhlan kunniaksi Yamaha palasi takaisin kuulokemaailman huipun tuntumaan jo vuonna 1981 julkaistun YH-1000:n kautta, mutta tämän päivän eliitti avautui YH-5000SE:n myötä.

Viistonniset valmistetaan firman Kakegawan-tuotantolaitoksessa kuten muutkin yhtiön lippulaivat tuotteet flyygeleitä myöten.

RESURSSIJA SÄÄSTÄMÄTTÄ

Yamahan tuotekehittelyosasto aloitti YH-5000SE:n suunnittelun jo vuonna 2016. Eli aikaa ja ehkä myös muita resursseja materiaalien ja teknisten yksityiskohtien tutkimiselle oli ruhtinaallisesti. Niinpä erilaisia protomalleja käytiin tiittävästi läpi sadoittain. Kuulokkeiden toimintaperiaatteiksi valittiin toki ortodynaamisuus ja avoin rakenne jo alun alkaen. Ortodynaamisuus on Yamahan perinteinen nimitys magnetostaattisuudelle, joka 1970-luvulla oli eksotiikkaa mutta nykyisin varsin trendikästä – varsinkin kuulokemaailman hinnakkaimmasta päässä, jonne YH-5000SE:kin sijoittuu 5 699 euron hintalappullaan. Audezen, Hifimanin, Mezen, Abyssin ja muiden planaareiden seuraan.

Kuulokkeiden mukana toimitetaan kahdet erikoisrakenteiset, kaksimetriset ja irrotettavat liitäntäkaapelit, kahdet korvatyyny ja vielä tyylikäs alumiininen säilytysjalustakin, mikä laskenee hankintaa harkitsevan kynnystä pukeutua ostohousuihin. Kuten myös rekisteröitymällä voimaan astuva viiden vuoden takuukin.

Ne kaapelit edustavat löyhästi palmikointua, hopeapinnoitetusta ofc-kuparista valmistetuista johtimin työstettyä letkeää tyyppiä joko miniplugilla tai 4,4 millimetrin balansoidulla liittimellä varustettuna. Tilauksesta on saatavilla myös xlr-versio aiheesta. Korvatyynyistä toiset ovat lampaannahkapintaiset, toiset synteettisestä mokkanahasta valmistetut.

Massaltaan 320-grammaisten kuulokkeiden runko on työstetty magnesiumista ja varustettu säädettävällä tuplapannalla. Avoin rakenteen myötä syntyvää ulkoisten äänten läpikuuluvuutta vähentää dutch weave -tyyliin konstruoitu verkkomainen suodin, josta on hyötyä myös kuulokkeiden äänenlaadulle.

YH-5000SE:n herkkyudeksi mainitaan 98 desibeliä per millivoltti ja impedanssiksi 34 ohmia. Toistokaistan pitäisi ulottuvan viidestä hertsistä 70 kilohertsiin. Asiallisia lukuja.

KÄYTTÖMUKAVUUS KUOSISSA

Useimpia täyskokoisia planar magnetic -tyypin kuulokkeita kevyemmät YH-5000SE:t ovat käyttömukavuudeltaan kelvot muuttenkin kuin painonhallinnallaan. Pantamekanismi mahdollistaa täsmällisen istuvuuden

Kuulokkeiden mukana toimitetaan kahdet liitäntäkaapelit ja korvatyynyt. Tässä synteettisestä mokkanahasta ja 4,4 millimetrin balansoiduilla liittimillä varustetut, hopeapinnoitetusta kuparista työstetyt vaihtoehdot omassa säilytyslaatikon osiossaan.

eri kokoisille kalloille, ja napakat säädöt pitävät kuulokkeet optimissa asennossa ilman erityisiä puristuksen tunteita. Korvienseutua ympäröivät tyynyt täydentävät osaltaan mukavuutta siinä missä juoheva liityntäkaapelikin, jota on vaikea saada syheröitymään – saati sitten häiriköimään kuuntelutapahuttua mikrofonisuudellaan.

Mekaaniselta rakenteeltaan Yamahan lippulaivaluorit vastaavat hyvin hintaluokkansa haasteisiin, samoin viimeistelytasoltaan. Vaan miten on äänenlaadullisen kilpailukyvyn laita?

KONTROLLIA JA KOHERENSIA

Kuuntelusessioissa kuulokkeet kytkettiin vuorollaan kolmen eri vahvistimen lähtöihin käyttäen YH-5000SE:n mukana toimitettavaa perinneplugikaapelia. Kuunteluhuoneen kalustosta ei valitettavasti löytynyt 4,4 millimetrin lähtöä, eikä aikataulu mahdollistanut xlr-liitäntäisen kaapelin haltuunottoa.

Vahvistimista ensimmäinen sijaitsee Concert Fidelity -putki-integroidun yhteydessä, joskin puolijohdetoteutuksena, toinen, otl-tyyppinen putkikone kantoi julkisivullaan Linear Tube Audio microZOTL -tekstiä, ja kolmas edusti proaudiopuolella vaikuttavan Gracen dac/kuulokevahvistinmallistoa. Sourcena striimailtiin Tidalia ja Quobuzia sekä pyöräytettiin jokunen cd-levykin.

Eipä tarvinnut kovin kauaa kuulokkeita kuulostella, kun havaitsi, miksi vertailuluureina toiminut Sennheiser HD800, paranneltunakin, vaikutti YH-5000SE:n rinnalla hieman, hmm, sanoisinko yksioikoiselta. Ja bassoiltaan ponnottomalta. ...

KUKA?

JAAKKO ERÄPUU on maaseudun rauhassa asuva, laadukasta ääntä suuresti arvostava äänentoiston rautainen ammattilainen, yli neljännesvuosisadan kokemuksella. Rytmimusiikkiin levyarvosteluista journalistisen uransa aloittanut ja sittemmin myös hifiin korvansa kallistanut audiokonkari poimii kokeiltavaksi laitetarjonnan valtavirrasta poikkeavia mielenkiintoisia tuotteita.

YAMAHA YH-5000SE

Hinta	5 690 €
Edustaja	Yamaha Nordic Finland
Lisätietoja	fi.yamaha.com
Paino	320 g
Rakenne	Avoin
Liitin	3,5/6,3 mm, 4,4 mm balansoitu
Kaapelin pituus	2 m
Nimellisimpedanssi	34 Ohm
Muuta	Kahdet korvatyynyt ja kaapelit sekä säilytysteline

Yamahan alapäästä löytyi tarvittaessa sekä ulottuvuutta ja kontrollia että voimaa kiihentyneen musiikin uskottavaan esillepanoon. Itse asiassa YH-5000SE:n bassotoiston nosti paikoin pintaan mielikuvan suljettujen kuulokkeiden bassotoistosta, vaikkakin ilman monien umpiluurien jyräävää alapäätä. Runsaimmillaankin Yamahan basso säilytti seurattavuutensa ja jännevyytensä.

Äänikuvansa puolesta YH-5000SE ei ole kaikkein avarin tai avoimin, mutta tämän sanoo mies, joka on vuosia elänyt Senkun kassatasten ja niiden ison ja ilmavan toiston kanssa, joka lienee osittain perua alemman diskantin korostumasta, muutoin balanssitaan suht asiallisten kuulokkeiden vähiten miellyttävästä piirteestä. Yamahan lippulivaluurit välittävät akustiikat, ambienssit ja efektimaailman maisemoinnit maltillisesti, yksityiskohtia alleviivaamatta, kokonaisvaltaisesti ja luontevasti. Niiden toistossa soinnillinen koherenssi, puhtaus ja selkeys jalostuvat nautittavuudeksi, eivät tarkkailutyypiksi monitorimaisuudeksi. Näin esimerkiksi Paolo Fresu Devil Quartetin Carpe Diemin tai David Murrayn Seriana Promethean intiimi jazz YH-5000SE:n myötävaikutuksella saa melkein unohtamaan, että tässä hienon pyörittämällä kymmeniä kertoja jyytetyt referenssiäänitteitä toistovirheitä etsien.

KULKEE JA AJOITAA

Vaikka YH-5000SE:n soundi istuukin mainiosti akustisen jazzin ja klarin hienosyiseen tarjoiluun, sähköisempikin rytmimusiikki hoituu hyvin. Toiston aavistuksenomainen kuivakkuus saa äkkivääremmänkin rytinän pysymään kasassa, ja kun tulee särmän välittymisen paikka, kuulokkeet eivät jätä sitä kertomatta, vaikka balanssi äärimmäistä ärhäkkyyttä karttaakin. No, Lucinda Williamsin elämänsä lauluäänänen olen muistaakseni joskus kuullut soivan lespaavamminkin, mutta toisaalta: Billy Gibbonsin seikkailut rouhean rytmiluesin karuissa kulisseissa sujuvat riittävän räväkästi.

Afrojazzin konkarien viimeiseksi yhteistyöksi jäänyt Rejoice! ja sen studio-olosuhteissa vallinnut maanläheisyyden tihentymä kutkuttaa kerta toisensa jälkeen autenttisuudellaan. Tony Allenin rummuissa on tervettä soivuutta, ja Hugh Masekelan trumpetin läsnäolo hipoo magiaa. Kontrabasso ja ajoittaiset perkussiot lisäävät osaltaan luonnollisesti hengittävän musisoinnin tuntua. Voisi melkein luulla, että levyn tuo-

.....

**YAMAHAN LIPPULIVALUURIT
VÄLITTÄVÄT AKUSTIIKAT,
AMBIENSSEIT JA EFEKTIMAAILMAN
MAISEMOINNIT MALTILLISESTI,
YKSITYISKOHTIA
ALLEVIIVAAMATTA,
KOKONAISVALTAISESTI JA
LUONTEVASTI.**

Säädettävä tuplapanta, pehmeät lampaannahkaiset korvatyynyt ja 325 gramman paino mahdollistavat mukavat kuuntelutuokiot.

tantoprosessin ei liittynyt kompressoitua lainkaan.

Rytmisen etenemän ja ajoituksen lohkola asiat ovat reilassa, minkä todistaa esimerkiksi rumpali Horatio Hernandezin Italuba-klassikon toistuminen. Tiukat ja terävät lattariaksentit napsahtavat kohdilleen just eikä melkein, ja rumpusoolon aika-akselin tapahtumat piirtyvät kuulijan korvan rumpukalvolle millisekunnin tarkkuudella. Jos moinen mittakaava aistinvaraisessa arvioinnissa sallitaan.

PARHAUDEN PARTAALLA

Nykyisessä kuulokekuuntelun noususuhdanteessa useampien tuhatlappusten hintaisten luurien markkinat kasvavat kohisten. Huippumallien takana ovat enimmäkseen nimenomaan kuulokkeiden valmistukseen erikoistuneet yritykset. Yamaha YH-5000SE osoittaa, että kunnianhimoisen massavalmistaja mittavine resursseineen kykenee niin halutessaan haastamaan alan arvostuimmatkin tekijät tasapäiseen taistoon parhaudesta. ■

